

Klucze, nieistniejąca osada Biała, XIX-XX w.

1. Kategoria

Osadnictwo, osada służbowa
nieistniejąca

2. Położenie administracyjne

gm. Klucze, pow. olkuski, woj.
małopolskie

3. Współrzędne

50.32340 19.49369

4. Kod w dokumentacji

Klucze-12-10

5. Data weryfikacji terenowej

5 maja 2016 r.

6. Opis

Osada znajdowała się około 5 km na zachód od Klucz, w głębi Lasów Błędownskich, nad rzeką Biała (dopływ Białej Przemszy). Na mapie z okresu międzywojennego zaznaczonych jest tutaj kilka domostw oraz tartak*. W czerwcu 1944 roku osada została spacyfikowana przez Niemców w odwecie za pomoc, jakiej mieszkańcy udzielili partyzantom z oddziału AK Surowiec por. Gerarda Woźnicy, pseud. Hardy**. W akcji odwetowej Niemcy rozstrzelali troje lub, według innych źródeł, pięcioro mieszkańców osady***. Pięciu kolejnych wywieźli do obozu koncentracyjnego, z którego wróciły tylko dwie osoby. Wieś wraz z tartakiem została spalona. Obecnie na miejscu osady znajduje się pomnik oraz krzyż upamiętniający ofiary tamtych wydarzeń. W terenie nie odnaleziono śladów zabudowań.

7. Uwagi

8. Źródła i materiały

* Szczegółowa Mapa Polski WIG 1:25 000, arkusz Sławków, 1941, wersja online na stronie projektu Mapster, <http://igrek.amzp.pl/mapindex.php?cat=WIG25>.

** Krzysztof Miszczyk, *Partyzanci od Hardego. Kronika działań Oddziału Partyzanckiego „Surowiec” na ziemi olkuskiej i na Podhalu*, Agencja Promocji OK, Olkusz 2001, s. 21-22.

*** *Niemcy dokonali brutalnej pacyfikacji osady leśnej (...) podczas której oprócz partyzanta Władysława Adamskiego („Wichrzycki”) zginęli: Maria Czerniak, Bronisława Niedzińska oraz Jan Stanek z Błędowa. S. Ząbczyński dodaje do tej listy jeszcze dwa nazwiska: Jana Płonkę i Mieczysława Probiezja. Cytat za: Olgerd Dziechciarz, *Przewodnik po ziemi olkuskiej. Tom II, cz. 2, Gminy Bolesław, Bukowno, Sławków*, Agencja Promocji OK, Olkusz 2001, s. 74.*

9. Dodatkowe fotografie obiektu

Rzeka Biała w pobliżu nieistniejącej osady